

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi Finnfund Oy -nimisestä osakeyhtiöstä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Johdanto

Ulkoministeriö pyytää lausuntoja hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi Finnfund Oy -nimisestä osakeyhtiöstä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Teollisen yhteistyön rahasto Oy (jäljempänä myös "Finnfund") on valtion omistajaohjauksessa oleva erityistehtäväyhtiö. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki Finnfund Oy -nimisestä osakeyhtiöstä. Samalla nykyinen Teollisen yhteistyön rahasto Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annettu laki, jossa on säädetty Finnfund Oy:n tehtävistä, ehdotetaan kumottavaksi.

Esityksen mukaan Finnfund Oy muodostettaisiin konserniksi, jolla olisi liiketaloudellista toimintaa harjoittava emoyhtiö sekä perustuslain 124 §:n mukaisia julkisia hallintotehtäviä hoitava tytäryhtiö. Eräiden valtionavustusten myöntäminen ja hallinnointi siirrettäisiin lailla ulkoministeriöstä Finnfundin tytäryhtiölle. Tämän lisäksi tytäryhtiölle siirrettäisiin muita julkisia hallintotehtäviä, jotka liittyvät yksityisen sektorin kehitysyhteistyöhön, kuten tuettuihin investointiluottoihin. Laissa säädettäisiin myös julkisten hallintotehtävien hoitamista koskevasta päätöksenteosta, menettelyistä sekä perusoikeuksien, oikeusturvan ja hyvän hallinnon turvaamisesta.

Ehdotettu laki säätäisi myös Finnfund Oy:n tehtävistä, valtion tappiotakuusitoumuksesta, tietojenvaihdosta, yhtiötä koskevasta taloudellisista periaatteista, konsernin järjestäytymisestä sekä ristisubvention kiellosta ja yhtiöön sovellettavasta lainsäädännöstä.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi Teollisen yhteistyön rahasto Oy:n virallisen nimen muuttamista Finnfund Oy:ksi. Samalla tehtäisiin nimenmuutoksesta johtuvat muutokset eräisiin muihin lakeihin.

Yhtiön toimialaa ehdotetaan laajennettavaksi siten, että Finnfund Oy voisi jatkossa ohjata rahoituksensa myös muiden kuin kehittyviin maihin rekisteröityjen yritysten kautta edellyttäen, että rahoitus kohdistuu kehittyvissä maissa toteutettaviin investointeihin.

Tausta

Finnfund-laki on säädetty 1970-luvulla eikä lakia ole muutettu vuoden 2005 jälkeen. Ulkoministeriö on vuodesta 2006 alkaen ulkoistanut toimeksiantosopimuksella Finnfundille

eräitä tehtäviä liittyen Finnpartnership-liikekumppanuusohjelmaan. Tehtäviä on ulkoistettu valtionhallinnon henkilötövuosien ja ulkoministeriön toimintamenomäärärahojen vähyyteen liittyvien haasteiden vuoksi. Ulkoistettuihin tehtäviin on sisällynyt myös julkisia hallintotehtäviä, joiden siirrosta tulee perustuslain 124 §:n mukaan säätää lailla.

Näistä syistä johtuen ulkoministeriö aloitti Finnfund-lain uudistuksen esivalmistelun vuonna 2022. Ulkoministeriö asetti 24.2.2023 (päätos VN 5320/2023-UM-1) työryhmän toimikaudelle 1.3.2023 – 31.12.2024 arvioimaan ja valmistelemaan kehitysyhteistyön yksityisen sektorin yhteistyömuotoja sekä kehityspoliittisia lainoja ja sijoituksia koskevien säädösten mahdollisia muutostarpeita sekä selvittämään mahdollisia muita kehitysyhteistyön lainsäädännön muutostarpeita. Valmistelun aikana havaittiin säädösmuutostarpeita käytännössä lain jokaiseen nykyisen voimassaolevan Finnfund-lain pykälään (1–7 §), mistä syystä tässä hallituksen esityksessä esitetään lain kokonaisuudistusta.

Finnfund-lain uudistus myös toimeenpanee kansainvälisten taloussuhteiden ja kehitysyhteistyön selonteossa (Valtioneuvoston julkaisuja 2024:37) asetettuja tavoitteita, joista yksi on yksityisten pääomien liikkeelle saaminen kehittyvissä maissa. Selonteossa esitetään toimenpiteinä yksityisten pääomien liikkeelle saamiseksi kehittyvissä maissa muun muassa sitä, että helpotetaan yritysten osallistumista Finnfundin kaupallisiin sijoituksiin, mitä varten valmistellaan hallituksen esitys Finnfund-laiksi. Tämä tukee myös Petteri Orpon hallitusohjelman tavoitetta, jonka mukaan: ”Julkisella rahalla voidaan rakentaa toimintaympäristöä, mutta pysyvän muutoksen aikaansaaminen vaatii yksityisiä toimijoita, investointeja ja pääomaa. Hallitus edistää suomalaisten yritysten toimintamahdollisuuksia kehitysmaissa sekä yritysten edellytyksiä hakea rahoitusta YK:lta, EU:lta ja kehitysrahoituslaitoksilta.”

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on uudistaa Finnfund-lainsäädäntö perustuslain vaatimusten mukaiseksi, parantaa Finnfundin toiminnan vaikuttavuutta, vahvistaa yksityisen sektorin roolia Suomen kehitysyhteistyössä sekä edesauttaa kehitysvaikutusten saavuttamista kehittyvissä maissa, huomioiden ulkoministeriön käytössä olevat voimavarat. Esityksellä toimeenpannaan myös kansainvälisten taloussuhteiden ja kehitysyhteistyön selonteossa esitetyt Suomen tavoitteet lisätä yksityisen sektorin osallistumista kehitysyhteistyöhön ja -rahoitukseen sekä vahvistetaan kehittyvien maiden yritystoiminnan kehittymistä ja sitä kautta tukea kehittyvien maiden omaa rahoituskapasiteettia.

Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2025.

Vastausohjeet vastaanottajille

Ulkoministeriö pyytää jakelussa mainituilta tahoilta lausuntoa oheisesta hallituksen esityksestä. Myös tahoilla, joilta lausuntoa ei nimenomaisesti pyydetä, on mahdollisuus antaa lausunto.

Lausunto pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin.

Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivuilta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@gov.fi.
Huomaattehan, että kaikki lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Jos lausunnon toimittaminen lausuntopalvelu.fi-sivuston kautta ei onnistu, lausunnon voi toimittaa myös ulkoministeriön kirjaamoon osoitteeseen **kirjaamo.um@gov.fi** käyttämällä diaarinumeroa VN/179/2024-UM.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 30.06.2025 lausuntopalvelu.fi kautta.

Valmistelijat

Lisätietoa asiasta antavat:

Oikeudellinen erityisasiantuntija Sara Piirainen (p. +358 295 350 931, etunimi.sukunimi@gov.fi)

Tiiminvetäjä Oskar Kass (p. +358 50 471 2099, etunimi.sukunimi@gov.fi)

Linkit

<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=UM001:00/2024> - Hankesivu/ Projektsida

<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=UM004:00/2023> - Hankesivu/Projektsida

Liitteet:

[LUONNOS Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Finnfund Oy -nimisestä osakeyhtiöstä.pdf](#) - Luonnos hallituksen esitykseksi

[UTKAST_Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om aktiebolaget Finnfund Ab och till vissa lagar som har samband med den .pdf](#) - Utkast till regeringens proposition

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Malaty Ramses
Ulkoministeriö

Piirainen Sara
Ulkoministeriö